

Ādas *lichen planus* klīniskais raksturojums: 116 klīnisko gadījumu analīze

Ilze Upeniece^{1,2}, Ingmārs Mikažāns^{1,2}, Vīnita Cauce³

¹ Rīgas 1. slimnīca, Ādas un STS klīniskais centrs, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas un dermatoloģijas katedra, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Fizikas katedra, Latvija

Ievads. *Lichen planus* (LP) ir bieži sastopama papuloskvamoza dermatoze. Primārie ādas bojājumi ir niezošas dažādas formas un lieluma violeti sārtas, plakanas papulas jeb mezgliņi. Ādas bojājumi var rasties jebkurā lokalizācijā, tomēr visbiežāk skar plaukstu, muguras, ekstremitāšu un ģenitāliju ādu. Šie bojājumi parasti ir bilaterāli un salīdzinoši simetriski. Klasiski klīniskajai ainai ir raksturīgi 5 P – plakanas, poligonālas un purpuras papulas un plankumi. Nereti bojājumus klāj plānas, caurspīdīgas un blīvi pielīpušas zvīņas.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis ir ādas LP klīniskā analīze un raksturīgo iezīmju apkopošana. Pētījumā tika iekļauti Rīgas 1. slimnīcas Ādas un STS klīniskā centra pacienti (laika posmā no 2008. līdz 2014. gadam), kuru diagnoze ir LP. Tika ievākti pacientu demogrāfiskie dati, ietverot dzimumu un vecumu. Klīniskie dati ietvēra sūdzības, slimības un slimību anamnēzi, kā arī ģimenes anamnēzi. Klīniskā aina fotodokumentēta pirmajā vizītē, izmantojot digitālo fotokameru. Datu analīzei tika izmantota datorprogrammas SPSS 22.0. versija.

Rezultāti. Kopā pētījumā iekļauti 116 pacienti vecumā no 16 līdz 89 gadiem. To vidējais vecums bija 51,6 (SD 19,2) gadi, 50% pacientu bija vecumā no 16 līdz 53 gadiem. Pētījumā piedalījās 43 (37,1%) vīrieši un 73 (62,9%) sievietes. Vīriešu vidējais vecums – 41,8 (SD 17,7) gadi – statistiski nozīmīgi atšķīrās no sieviešu vidējā vecuma – 57,8 (SD 17,8) gadi ($p < 0,001$). Vīriešiem lielāka ir vecuma grupa 31–60 gadi (46,3%, $n = 19$), bet sievietēm – grupa > 60 gadi (47,9%, $n = 34$), šīs atšķirības ir statistiski nozīmīgas ($p = 0,001$). Klīniski LP biežāk ir raksturīgas sārtas, plakanas papulas un plankumi. Lokalizēta slimības forma novērota 91 (78,4%) gadījumā, bet diseminētā forma – 25 (21,6%) gadījumos. Ādas nieze novērota 99 (85,3%) gadījumos. Biežākā LP lokalizācija bija kāju āda (25,3%, $n = 66$) un rokas (22,6%, $n = 59$), savukārt retākā lokalizācija bija paduses (1,5%, $n = 4$).

Secinājumi. Kopumā šis pētījums norāda, ka LP slimniekiem Latvijā ir raksturīgi attiecīgi demogrāfiskie un klīniskie parametri.